

Železný Brod: Součástí budovy je městské divadlo

Na východní straně náměstí poutá pozornost rozlehlá budova, jež vedle správy města sloužila od počátku také osvětovým účelům. Za zmínku ovšem stojí i předchozí železnobrodské radnice, zbudované vždy ve stejném místě středu města.

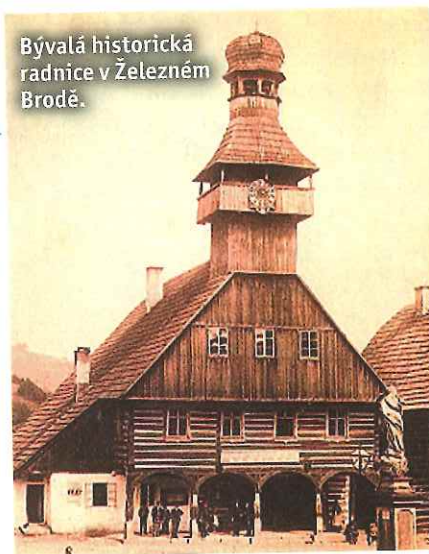
Jiří Chum

Prameny se zmiňují o tom, že nejstarší z budov vznikla již před rokem 1550, byla dřevěná a měla podloubí a věž s bicími hodinami. Další budova radnice (1627–1631) měla krátký a smutný osud. Třicetiletá válka přinesla celému městu četné škody. Před jejím koncem bylo vypáleno Švédů (1643), popelem lehla i radnice a nenávratně byly zničeny také veškeré úřední zápisy a dokumenty. Ze škod se město vzpamatovávalo několik desetiletí, v poslední třetině 17. století však již bylo právem považováno za hospodářské středisko celého podhůří. Datum výstavby další radnice není sice jednoznačně určeno, zápisy v kronikách se však ponejvíce shodly na roce 1670. Ostatně, shodný letopočet byl vyznačen i na zadním štítu budovy. Dřevěnou roubenou barokní budovu nechali postavit příslušníci šlechtického rodu Des Fours (*Desfoursové*), majitelé panství. Patrová budova měla v průčelí podloubí, sloupové arkády nesly patro s pavlačí a nad jednoduchým štítem se tyčila pravouhlá věž s ochozem a šindelovou střechou, kte-

rou zakončovala bání. Radnice sloužila přes dvě století, během poslední velké opravy (1864) došlo k odstranění pavlače z průčelí, k podezdění dřevěných sloupů podloubí a k upevnění lomenice i věže. Upraveny byly i interiéry, budova však stejně nevyhovovala rostoucím úkolům a požadavkům města. Její technický stav byl navíc již neúnosný: věž se ve větru kymácela a budova byla prolezlá červotoči, hrozilo dokonce její zřícení. Vedení města rozhodlo proto o jejím zboření (1890) a stavbě budovy nové. Po staré radnici se zachovalo několik památek, které jsou uloženy v železnobrodském muzeu, zejména plechová korouhvička z věže a původní hodinový číselník. Zvonek z radniční věže je umístěn na střeše radnice nové. Uloženy jsou i tři pískovcové kameny, které sloužily jako závaží starých radničních hodin. Přesnou podobu staré radnice vystihuje dřevěný model ve sbírce muzea, který do všech podrobností vypracoval Josef Maryška ze Železného Brodu.

Nová, již zděná budova, byla vystavěna (1890) v novorenesančním slohu podle návrhu architekta Jana Zeyera.

Bývalá historická radnice v Železném Brodě.

Poměrně záhy (1909) došlo k jejímu rozšíření o secesní přístavbu. Kdysi se v radniční budově nacházely též dvě třídy dívčí školy, veřejná čítárna a studentská noclehárna. V prvním poschodí budovy setrvává městské divadlo s kapacitou 320 míst, v přízemí je galerie Vlastimila Rady a je zde také vystaven městský znak s letopočtem 1501, který znamenal obnovení městských práv českým králem Vladislavem II. ■

Za odbornou spolupráci děkujeme **Veronice Vebrové** z Informačního a kulturního střediska města Železný Brod.